

Fotografie en artist's impression - Erik Haverkorn

Ontwikkelingen rond het Frederikspark in Haarlem

De NTs is tegen de bouw van noodschoollokalen voor de Dreefschool in het rijksmonument Frederikspark te Haarlem. Christo Van Zweeden van de Monumentencommissie heeft op de hoorzitting van de gemeente Haarlem over deze kwestie het NTs-standpunt toegelicht.

Mogelijk blijvende aantastingen

Hoewel het een rijksmonument betreft, is het niet meer de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed die adviseert in gevallen van 'tijdelijk' bouwen. De adviesbevoegdheid is gelegd bij de gemeentelijke commissies. De commissie van Haarlem was sterk gekant tegen de bouw, maar ging akkoord omdat het slechts een tijdelijke voorziening betrof. Er bestaat onder de inwoners van Haarlem grote twijfel of de bouw wel een tijdelijk karakter heeft. De NTs maakt zich vooral zorgen over de achteruitgang van het park. In de commentaren gaan de adviseurs van de gemeente nauwelijks in op het groenaspect. De vraag rijst dan ook of er wel voldoende 'groen'-deskundigheid in huis is.

Artist's impression
van Frederikspark met
noodlokaal.

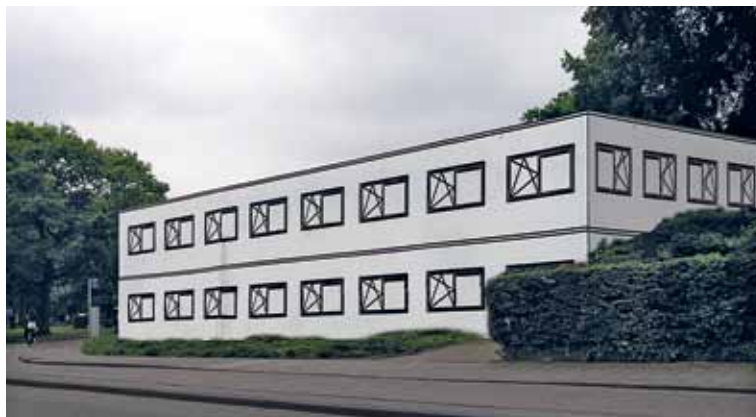
Terugwinnen van groen

Dat behoort volgens het Groenstructuurplan tot het beleid van de gemeente Haarlem. Maar met

de komst van de noodlokalen moet een aantal niet-monumentale bomen worden gekapt en ingrijpende ondergrondse voorzieningen worden getroffen. Een beheersplan is er nog niet voor dit park, zodat onzekerheid bestaat over tijdstip, vorm en financiering van het herstel van deze aantastingen. Duidelijk is dat het park na de verkrijging van de monumentenstatus in 2002 en de eerste opknappbeurten in groot aanzien is komen te staan bij de bevolking in deze verstedelijkte omgeving. Volgens het Groenstructuurplan heeft Haarlem van alle grotere steden het minste groen per inwoner. Terugwinnen van groen staat daarom in dit plan centraal. Het plaatsen van noodlokalen voor drie tot vijf jaar valt hiermee moeilijk te rijmen.

Het gevolg van de plaatsing van de noodlokalen is bovendien dat het herstel, waarvoor met grote moeite ook uit de private sector financiële middelen zijn bijeengebracht, goeddeels teniet wordt gedaan en dat het geplande herstel voorlopig niet kan volgen.

Weliswaar worden de monumentale bomen gespaard, maar de te kappen bomen die deze rol voor de volgende generaties hadden moeten overnemen, lopen een achterstand op van twintig jaar. Inmiddels is ook het bouwplan medio mei ter visie gelegd en daarop heeft de NTs eveneens haar zienswijze gegeven. Wij hopen van harte - samen met de vele andere organisaties en burgers die hun verontrusting hebben laten blijken - dat de gemeente Haarlem alsnog kiest voor bestaande bouw. In deze sector zijn goede alternatieven voorhanden.

Bedreigd groen meer onder de aandacht brengen

Tekst - Hanny van der Heide

De Monumentencommissie en de regionale rapporteurs van de Nederlandse Tuinenstichting zijn in september bijeen geweest op de Heerlijkheid Het Isselt in Amersfoort, waar ze gastvrij zijn ontvangen door de heer en mevrouw Van Dam van Isselt. De Monumentencommissie en de rapporteurs komen tweemaal bijeen om kennis en ervaringen met elkaar uit te wisselen.

De regionale rapporteurs gaan op verzoek van de Monumentencommissie op pad om gerichte bedreigde groene monumenten te bekijken op basis van meldingen die bij de NTs binnenkomen. De rapporteurs onderzoeken de situatie ter plekke en brengen advies uit aan de Monumentencommissie. Daarnaast hebben de rapporteurs ook een eigen verantwoordelijkheid in het signaleren van bedreigde groene monumenten. Doordat de verschillende regio's soms erg groot zijn is uitbreiding van het aantal rapporteurs wenselijk om ook de signaleringsfunctie goed te kunnen uitoefenen. Gestreefd wordt naar twee rapporteurs per regio. Dit biedt ook de mogelijkheid om samen op een melding af te gaan. Voor de regio Zeeland is op dit moment helaas helemaal geen rapporteur beschikbaar. De Monumentencommissie gaat de komende tijd actief op zoek naar betrokken en deskundige rapporteurs. Er wordt naar gestreefd per provincie een goed overzicht te hebben van groene monumenten. Ook de donateurs van de NTs kunnen hierbij een rol spelen. Door middel van een Meldpunt Bedreigd Groen wil de Monumentencommissie haar werkzaamheden in de toekomst meer onder de aandacht brengen.

Monumentencommissie en rapporteurs hebben voorts gesignaleerd dat sprake is van weinig know-how bij gemeenten om historisch groen op waarde te schatten. Gelet op de gewijzigde Wet Ruimtelijke Ordening waarbij gemeenten verplicht zijn structuurvisies op te stellen als vertrekpunt voor bestemmingsplannen en de veranderingen die optreden in het kader van de Modernisering Monumentenzorg is het van essentieel belang dat historisch groen in een vroegtijdig stadium wordt betrokken bij het opstellen van de plannen. De Monumentencommissie wil om die reden het belang van cultuur- en tuinhistorische kennis onder de aandacht brengen van uitvoerende instanties. Na de inhoudelijke bespreking hield Patricia Debie een boeiende presentatie over het instandhoudings- en ontwikkelingsplan voor de kapeltuin van Het Isselt (zie ook Tuinjournaal nr. 3, juni 2009), gevolgd door een rondleiding over het bijzondere terrein waarin restanten van de oude zeventiende-eeuwse omgrachting nog zichtbaar aanwezig zijn met centraal in het gebied een fraaie middeleeuwse kapel.

BESTUUR NTS
Beline Geertsema-Key, voorzitter, Caroline de Koning, vice-voorzitter en redactiecommissie, Marna Spoon, secretaris, Robert Kreder, penningmeester, Carla de Jonge, excursiecommissie, Henk van der Eijk, monumentencommissie, Marianne van Lidth de Jeude

MONUMENTENCOMMISSIE
Annemiek Tromp, voorzitter, Hanny van der Heide, secretaris, Piet Bakker, Henk Barkhof, Jan-Willem Edinga, Henk van der Eijk, Rita Grothuis, Mariël Kok, Quiriene den Oudsten, Christo van Zweden

EXCURSIECOMMISSIE
Carla de Jonge, voorzitter, Marjorie Gisolf, Olly Hof-de Boer, Helma van Vlerken, Ysk Vondeling, Mariëtte Wachter-Aalders, Anne Wolff, Lisette van Zandvoort-Gerritsen

OPENTUINENCOMMISSIE
Gonne Doorman-Van den Wall Bake, voorzitter, Marianne Biolders-Bergmans, Beline Geertsema-Key, Brigitte Gentis-Van Dam Merrett, Lietje de Vree-Van den Bergh

REDACTIECOMMISSIE TUINJOURNAAL
Marian Smeets-Lenshoek, hoofdredacteur, Korneel Aschman, Joost Gieskes, Ronald van Immerseel, Hanneke Jelles, Caroline de Koning, Éva Kovács

BUREAU NTS
Quiriene den Oudsten, hoofd bureau, Suzanne Kooij, interim hoofd bureau, Ellen Kickhefer, Carla Romijn-Schütte (stagiaire), Esther van der Sluis, Christie Weduwer (stagiaire)

COLOFON
26e jaargang, nummer 4, december 2009
Een uitgave van de Nederlandse Tuinenstichting.
Verschijnt 4x per jaar.

ISSN 1382-2659
Oplage: 4.000 exemplaren
Redactie: Redactiecommissie Tuinjournaal
Eindredactie: Hanneke Prins
Vormgeving: ètre Amsterdam, MAT Den Haag
Druk: Drukkerij Ten Brink, Meppel

DONATEURSADMINISTRATIE
NEDERLANDSE TUINENSTICHTING:
van ma t/m wo van 10.00 tot 13.00 uur.
E-mail: info@tuinenstichting.nl

NEDERLANDSE TUINENSTICHTING
Nieuwezijds Voorburgwal 75 sous,
1012 RE Amsterdam
T 020 623 50 58 (ma t/m wo van 10.00 tot 13.00 uur)
Website: www.tuinenstichting.nl
E-mail: info@tuinenstichting.nl
Giro 559 54 46 (ING Bank)
IBAN NL28 INGB 0005595446 / BIC INGBNL2A